Eduskunta

Lakivaliokunta

24.1.2019

Oikeusministeriölle

Lakialoite 28/2018 vp luottotietolain 18 ja 20 §:n ja ulosottokaaren 1 luvun 32 §:n ja 11 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan lakivaliokunnan käsiteltävänä on lakialoite 28/2018 vp (Jari Myllykoski/vas), jossa esitetään muutettavaksi luottotietolakia (527/2007) ja ulosottokaarta (705/2007) siten, että maksuhäiriömerkintä tulee poistaa luottotietorekisteristä kuukauden kuluessa siitä, kun velkoja tai ulosottomies on ilmoittanut velan suoritetuksi tai vanhentuneeksi taikka velan peruste on poistunut tuomion tai tuomioistuimessa vahvistetun sovinnon kautta. Maksuhäiriömerkinnät säilyvät luottotietorekisterissä nykyisin kaksi vuotta siinäkin tapauksessa, että velka on suoritettu. Lakialoitteen mukaan maksuhäiriömerkintä hankaloittaa velallisten elämää tällaisissa tapauksissa. Velallisen tulee myös erikseen pyytää ulosottomiestä tekemään luottotietotoiminnan harjoittajalle antamiaan tietoja koskeva peruuttamisilmoitus, eikä maksuhäiriömerkintä siten poistu automaattisesti.

Lakivaliokunta on kuullut aloitteesta oikeusministeriötä ja saanut ministeriöltä kirjallisen lausunnon. Aloitteesta ilmenevän ja saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta saattaa oikeusministeriön tietoon ja huomioon otettavaksi seuraavaa.

Luottotietorekisterin maksuhäiriötiedoilla on keskeinen merkitys ylivelkaantumisen estämisessä ja vastuullisessa luotonantamisessa. Maksuhäiriötietojen säilytysaikojen lyhentämisellä on siten vaikutusta luotonantajien mahdollisuuksiin arvioida luoton antamiseen liittyviä riskejä. Toisaalta maksuhäiriötietojen säilytysajat ovat nykyisin varsin pitkät ja maksuhäiriömerkinnästä voi aiheutua merkinnän saaneelle huomattavaa haittaa, sillä se voi vaikeuttaa esimerkiksi asunnon vuokraamista, kotivakuutuksen saamista, sähkösopimuksen tekemistä ja joissakin tapauksissa jopa työllistymistä. Nykyisiä säilytysaikoja on siksi pidetty merkinnän saaneen kannalta kohtuuttoman pitkinä.

Edellä esitetyn valossa lakivaliokunta pitää tärkeänä, että maksuhäiriötietojen säilytysaikojen pituutta arvioidaan mahdollisimman pian kokonaisuutena ottaen tasapainoisesti huomioon sekä velallisten että luotonantajien asema ja intressit. Arviointi on paikallaan senkin vuoksi, että yhteiskunta ja luotonannon muodot ovat merkittävästi muuttuneet luottotietolain voimaantultua vuonna 2007.

Postiosoite:
00102 Eduskunta
Käyntiosoite:
Mannerheimintie 30

Sähköposti:
lav@eduskunta.fi
Internet:
www.eduskunta.fi/LaV

Puhelin:
(09) 4321
Faksi:
(09) 432 2070

Oikeusministeriössä arvioidaan parhaillaan positiivisen luottotietorekisterin perustamista ylivelkaantumisen vähentämiseksi ja luottokelpoisuuden arvioinnin tehostamiseksi. Tällaisen rekisterin käyttöönotolla on vaikutuksia myös maksuhäiriötietojen tallentamiseen ja säilytysaikoihin. Toisaalta positiivisen luottotietorekisterin perustaminen on laaja hanke, jonka valmistelu vie useita vuosia. Maksuhäiriötietojen säilytysaikojen pituuden arviointi sen sijaan on valiokunnan mielestä kiireellistä. Tämän vuoksi maksuhäiriötietojen säilytysaikojen arviointia ja tarvittavien säännösmuutosten valmistelua ei tule kytkeä positiivisen luottotietorekisterin perustamishankkeeseen, vaan se tulee tehdä erikseen mahdollisimman pikaisesti. Valiokunta on kiinnittänyt maksuhäiriötietojen säilytysaikojen arviointiin huomiota myös kuluttajaluottosopimusten hintasääntelyn uudistamista koskevan hallituksen esityksen käsittelyssä (LaVL 33/2018 vp – HE 230/2018 vp).

Lakivaliokunnan puolesta

Kari Tolvanen
puheenjohtaja

Marja Tuokila
valiokunnan sihteeri